

Wilde bijen in mijn tuin

Tekst en foto's Annette van Berkel

Wilde bijen op de vaas

Ik heb de laatste twee jaar heel veel bijen gezien op wilde bloemen in een vaas. Het gaat om afgesnoeide, afgemaaide of verongelukte wilde bloemen die opgevangen werden in een vaas. Daar blijken sommige het wonderwel te doen. Ze blijven blijkaar nectar en stuifmeel leveren want ze trekken flink wat bestuivers waaronder de nodige wilde bijen. En het leuke is dat je de vaas pal voor je neus op je tafel in de tuin of balkon kan zetten en al dat bijenbezoek van dichtbij kan zien.

Waar haal ik de bloemen vandaan

Inmiddels heb ik heel wat verschillende wilde bloemen gehad. Zo had ik wilgenkatjes van laat gesnoeide wilgen, bloeiende vogelkers van een omgewaaide struik die op een wandelpad lag, laat gesnoeide appeltakken en knooppkruid dat van dijken en uit bermen komt omdat die gemaaid zijn. Zo'n net gemaaid dijk die een bloemenzee was ziet er behoorlijk dramatisch uit. Zelfs op net gemaaid bloemen die op de grond liggen blijven bijen vliegen. Plukken doe ik niet.

Wilgenkatjes

Bloeiende mannelijke wilgen zijn in het voorjaar een van de topleveranciers van stuifmeel en nectar. Dat zie je ook terug op de takken op de vaas. In mijn tuin foerageren de eerste gehoornde en rosse metselbijen erop en natuurlijk hommelskoninginnen. De honingbijen vonden blijkaar veel meer en beters elders, want die kwamen niet af op mijn miniwilgenstruikje. Een tuinhommelskoningin (*Bombus hortorum*) wel. Zij was er flink nectar aan het drinken en stuifmeel aan het eten. Hommelskoninginnen moeten in het voorjaar behalve nectar drinken om actief te kunnen zijn ook stuifmeel opnemen om de rijping van hun eitjes in hun geslachtsorganen in gang te zetten.

Roodgatje en de vogelkers

Een bijtje dat zeer intensief gebruik maakte van de vogelkers op de vaas is het roodgatje (*Andrena haemorrhoa*). Het is duidelijk waar het zijn naam aan dankt. Het is een zandbij die in het voorjaar vliegt. Elk jaar zie ik haar wel in mijn tuin, maar zo vaak als op de vogelkers heb ik ze niet bezig gezien. Ze kwam elke keer weer terug en vertrok weer met met lichtgeel stuifmeel volgeladen pootjes. Blijkaar is het voor deze soort een bloem die erg goed stuifmeel levert. Deze bijtjes graven gangen waar ze aan korte zijgangen hun broedcellen maken en vullen met stuifmeel en nectar voor hun nageslacht. Het is een zeer algemeen beestje en kan door heel het land gezien worden.

Zweefvliegen

Zweefvliegen worden net als bijen en (nacht)vlinders tot de belangrijke bestuivers van bloemen gerekend. Zij drinken nectar om actief te kunnen zijn maar eten ook stuifmeel voor de ontwikkeling van hun ei- en zaadcellen. Dat stuifmeel eten is goed te zien, want de snuit wordt tegen een helmhokje gehouden zodat het stuifmeel opgeslobberd kan worden. Op de foto eet een snorzweefvlieg (*Episyrphus balteatus*) stuifmeel op wilgenkatjes. Zij leggen hun eitjes bij bladluizenkolonies waar de larven vervolgens flink in huishouden. Er zijn veel zweefvliegsoorten die de wilde

Honingbij interactie met akkerhommel (links) en drinkende honingbij (rechts)

bloemen op de vaas bezoeken. Zo is de blinde bij (zie *Bijenhouden 2023-5*) een vaste bezoeker op vrijwel alle bloemsoorten in mijn vazen.

Honingbijen op vaasbloemen

Soms zijn ook honingbijen geïnteresseerd in de vaasbloemen. Het hangt een beetje af van wat er in de omgeving aan goede waardplanten staat. Zo zag ik ze knooppkruid bezoeken en ze vlogen ook op de vaas met kattenstaart.

Ik maakte met hen zeer opmerkelijk gedrag mee en heb dat zelfs een keer (toevallig) kunnen fotograferen. Een akker-

hommel (*Bombus pascuorum*) was aan het foerageren op een bloemhoofdje van knooppkruid. Een honingbij vloog naar de akkerhommel (zie foto) en vloog even tegen haar aan waarna de akkerhommel wegvloog en de honingbij op de bloem landde en ging drinken.

Hetzelfde zag ik gebeuren met bloemen van kattenstaart. Maar aangezien de hommel na het tikje opvloog en een paar bloemen verder weer neerstreek, volgde er een tweede tikje en zelfs een derde keer tikte de honingbij de hommel aan. Na de derde keer hield de hommel het voor gezien en verliet hij de kattenstaart! ●

Snorzweefvlieg eet stuifmeel van wilgenkatje

Tuinhommelkoningin eet wilgenstuifmeel

Vaas met bloemen (vogelkers en appel)

Roodgatje op vogelkers